EURÓPAI PARLAMENT

2004 *2009*

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

2008/2187(INI)

28.8.2008

JELENTÉSTERVEZET

az Európai Parlament Tanácshoz intézett javaslata az Európai Unió és Ausztrália közötti, az Európai Unióból származó utasnyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak a légi fuvarozók általi feldolgozásáról és az Ausztrál Vámszolgálat részére történő továbbításáról szóló megállapodásról (2008/2187(INI))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: .....

PR_INI_art114

TARTALOM

Oldal

AZ EURÓPAI PARLAMENT AJÁNLÁSRA IRÁNYULÓ JAVASLATA A TANÁCS RÉSZÉRE 3

AZ EURÓPAI PARLAMENT AJÁNLÁSRA IRÁNYULÓ JAVASLATA A TANÁCS RÉSZÉRE

az Európai Unió és Ausztrália közötti, az Európai Unióból származó utasnyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak a légi fuvarozók általi feldolgozásáról és az Ausztrál Vámszolgálat részére történő továbbításáról szóló megállapodásról (2008/2187(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel Sophia in't Veld a ALDE képviselőcsoportja nevében a Tanácshoz intézett ajánlásra irányuló javaslatra az Európai Unió és Ausztrália közötti, az Európai Unióból származó utasnyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak a légi fuvarozók általi feldolgozásáról és az Ausztrál Vámszolgálat részére történő továbbításáról szóló megállapodásról (B6-0383/2008)

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2., 6., 24., 29., és 38. cikkeire, amelyek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térség, valamint a harmadik országokkal és szervezetekkel folytatott nemzetközi tárgyalások jogalapját képezik a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés mértékében;

– tekintettel az Európai Unió és Ausztrália közötti, az Európai Unióból származó utasnyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak a légi fuvarozók általi feldolgozásáról és az Ausztrál Vámszolgálat részére történő továbbításáról szóló megállapodás Európai Unió részéről történő aláírására vonatkozó 2008. június 30-i 2008/651/KKBP/JHA tanácsi határozatra[1], valamint magára a megállapodásra,

– tekintettel arra, hogy az EU-Szerződés 25. cikke szerint a megállapodás csak átmenetileg kötelező erejű azon tagállamokra nézve, amelyek nem adnak ki nyilatkozatot arról, hogy meg kellett felelniük alkotmányos eljárásuknak, mint ahogy azt Belgium, Csehország, Németország, Írország, Lettország, Málta, Hollandia, Magyarország, Lengyelország és Finnország tette[2],

– tekintettel arra, hogy a megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozat jogalapja, azaz az EU-Szerződés 38. és 24. cikke (amelyek közül az utóbbi a külkapcsolatokról szól), azt kívánná meg az Elnökségtől, hogy konzultáljon a Parlamenttel a közös kül- és biztonságpolitika főbb vonatkozásiról,

– tekintettel a PNR témájában elfogadott korábbi állásfoglalásaira[3],

[1] HL L 213, 8.8.2008., 47. o.
[2] Néhány tagállam a Tanács ülésének jegyzőkönyvében tette közzé nyilatkozatát, amely az alábbi címen érhető el: http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st10/st10439.en08.pdf
[3] Az Európai Parlament 2003. március 13-i állásfoglalása a személyes adatok légitársaságok általi átadásáról tengeren túli utazások esetében (HL C 61 E, 2004.3.10. 381. o.) és 2003. október 9-i állásfoglalása a személyes adatok légitársaságok általi átadásáról tengeren túli utazások esetében: az Egyesült Államokkal folytatott tárgyalások állása (HL C 61 E, 2004.3.10., 105. o.);az Egyesült Államok Vámügyi és Határvédelmi Irodája

– tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 8. cikkének (2) bekezdésére és a 2004/82/EK irányelv 3. cikkének (2), illetve 6. cikkének (1) bekezdésére,

– tekintettel az intézmények közötti lojális együttműködés alapelveire, amelyek szerint a Parlament teljes körű tájékoztatást kellene kapjon és vele konzultálni is kellene, valamint tekintettel a tényre, hogy ennek ellenére még csak tájékoztatást sem kapott a tárgyalások Bizottság és/vagy Tanács általi felfüggesztéséről, ellentétben azzal, ami a többi PNR-megállapodás tekintetében történt még az Ausztráliával folytatott 2003/2004-es tárgyalások első fordulójában is[1],

– tekintettel arra, hogy a többi intézmény vonakodása dacára a Parlamentnek ki kell alakítania álláspontját egy, az alapvető állampolgári jogokat illető kérdésben, amely lehetséges uniós jogszabály tárgyát képezi és jelenleg is tárgyalás alatt áll,

– tekintettel eljárási szabályzata 114. cikkének (3) bekezdésére és 83. cikkének (5) bekezdésére,

– tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A6-..../2008),

1. a következő ajánlásokat intézi a Tanácsnak:

Eljárási vonatkozású megjegyzések és ajánlások

(a) úgy véli, hogy a megállapodás elfogadásához vezető eljárásnak nincs demokratikus legitimációja, mivel semmilyen szinten nem jelenik meg a demokratikus ellenőrzés, illetve a parlamenti jóváhagyás; megállapítja, hogy a Tanács rendszerességgel alkalmazza ezt az eljárást az európai polgárok alapvető jogait érintő nemzetközi megállapodások aláírásnál;

(b) rámutat, hogy ismételt kérése ellenére, a Parlament nem kapott tájékoztatást és nem folytattak vele konzultációt a megbízatás elfogadása, a tárgyalások menet, illetve a megállapodás megkötése ügyében; és ennek megfelelően úgy ítéli meg, hogy a Tanács által folytatott eljárás nem áll összhangban az EU-Szerződés 24. cikkével, sem pedig a lojális együttműködés elvével;

(c) rámutat, hogy a 27 tagállamból mindössze hétben van szükség a parlament jóváhagyására, és nincs mód módosító javaslatokra; ezt az eljárást teljességgel helytelennel ítéli; és megjegyzi, hogy a megállapodás feltételeinek jövőbeli

---

rendelkezésére bocsátott, a légiutasok utasnyilvántartási adatállományában tárolt személyes adatok megfelelő védelméről szóló bizottsági határozatról szóló állásfoglalás (2004. március 31., szerda), **az Amerikai Egyesült Államokkal az utasnyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak kezelésére vonatkozó megállapodás megkötéséről** (2005. július 7.), az Európai Közösség és a kanadai kormány között az előzetes utasinformáció (API) és az utasnyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak feldolgozására vonatkozó megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról..

[1] A LIBE bizottság tudomásul vette ezeket a tárgyalásokat, valamint a 29. cikk alapján létrejött Adatvédelmi Munkacsoport e tárgyról szóló jelentését. Lásd: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2004/wp85_en.pdf

módosításai a nemzeti parlamentek jóváhagyása nélkül fognak megtörténni;

(d) fenntartja kétségeit a Tanács által egy olyan nemzetközi megállapodásra választott jogalapot illetően, amely kizárólag egy harmadik ország biztonsági igényeire koncentrál, és amelynek nincs plusz értéke az Európai Unió, vagy tagállamai, illetve az európai polgárok biztonsága szempontjából; fenntartja tehát a beavatkozás jogát az Európai Bíróságnál, amennyiben harmadik félnél felmerül e megállapodás legitimitása;

(e) felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket teljes mértékben vonják be a tárgyalási megbízatás elfogadásába, valamint bármely a személyes adatok átadására vonatkozó jövőbeli megállapodás megkötésébe, különösen a PNR-adatokról Dél-Koreával jelenleg folytatott tárgyalásokba;

Hatály és cél

(f) rámutat, hogy a szövegben sok cél említésre kerül, és különböző kifejezések egymás mellett szerepelnek:

- a terrorizmus és az ahhoz kapcsolódó bűncselekmények, valamint a nemzetközi jellegű más súlyos bűncselekmények, köztük a szervezett bűnözés ellen folytatott küzdelem (bevezetés),
- kizárólag az alábbiak megelőzése és az ellenük folytatott küzdelem: a terrorizmus és az ahhoz kapcsolódó bűncselekmények, a nemzetközi jellegű más súlyos bűncselekmények, köztük a szervezett bűnözés,
- bűncselekmények miatt elrendelt letartóztatás, illetve kiadott elfogatóparancs előli szökés (5.cikk (1) bekezdés iii) pont),
- a biztonság védelme érdekében és bűnüldözési célokból (bevezetés),
- vámok, bevándorlás és bűnözés (bevezetés alatt álló aktusok),
- eseti alapon feldolgozhatók abban az esetben is, ha ez az adatalany vagy más személyek létfontosságú érdekeinek védelméhez szükséges, különösen az adatalany vagy más személyek halálának vagy súlyos sérülésének kockázata (5. cikk (2) bekezdés),
- a közegészségre jelentett jelentős kockázat (5. cikk (2) bekezdés),
- a közigazgatás felügyelete és elszámoltathatósága céljából, beleértve az 1982. évi, az információ szabadságára vonatkozó törvény (*Freedom of Information Act*), az emberi jogi és esélyegyenlőségi bizottságra vonatkozó törvény (*Human Rights and Equal Opportunity Commission Act*), az adatvédelmi törvény (*Privacy Act*), a főkönyvvizsgálóra vonatkozó törvény (*Auditor-General Act*) vagy az ombudsmanra vonatkozó törvény (*Ombudsman Act*) alapján támasztott követelményeket;

(g) úgy ítéli meg tehát, hogy a célok korlátozása teljességgel alkalmatlan, mivel teljesítésüket lehetetlenné teszi, amennyiben az intézkedések jogosak és arányosak; ennek eredményeképpen pedig a megállapodás nem felel meg sem az uniós, sem pedig a nemzetközi adatvédelmi normáknak, és nem áll összhangban a az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 8. cikkével, amely

megköveteli a célok korlátozását; úgy ítéli meg, hogy ezért a megállapodás jogi szempontból még módosításra szorul;

Adatvédelmi megjegyzések és ajánlások

(h) üdvözli a tényt, hogy az ausztrál adatvédelmi törvény teljes mértékben vonatkozik az európai uniós állampolgárokra, azonban aggodalmát fejezi ki bármely kivétel és mentesség miatt, amelyből fakadóan az európai uniós polgárok hiányos jogi védelembe kerülhetnének; úgy véli, hogy a megállapodásnak nem csak az ausztrál, hanem az uniós adatvédelmi jogszabályoknak is meg kell felelnie, sőt elsősorban azoknak; hangsúlyozza, hogy a megállapodásnak való puszta megfelelés nem helyettesítheti a hivatalos megfelelőségi határozatot, és az sem elegendő, hogy a uniós és ausztrál adatvédelmi jogszabályok közös alapokon nyugszanak;

(i) üdvözli az arra vonatkozó döntést, hogy tömeges adatokat csak anonimitás esetén lehessen átadni;

(j) tekintettel az érintettek jogaira a megállapodás rendelkezik arról, hogy Ausztráliának olyan rendszert kell garantálnia, amelyet a magánszemélyek nemzetiségtől és lakhelytől függetlenül is elérhetnek jogaik gyakorlása érdekében; az utasok tájékoztatása érdekében, a nyilvánosság üdvözölné a Vámszolgálat a PNR-adatok feldolgozására vonatkozó tájékoztatásra vonatkozó hajlandóságát;

(k) az EU-USA megállapodástól eltérően, az ausztrál megállapodás esetében, ha vitás helyzet alakul ki a felek között, létezik egy rendezési mechanizmus, és az EU adatvédelmi szervei élhetnek az adatok közlésének felfüggesztésére irányuló jogukkal egyes személyek tekintetében, olyan esetekben, amikor egyértelműen sérül a megállapodás rendelkezéseinek betartása;

(l) üdvözli, hogy az adatvédelmi hatóságok részt vesznek a közös felülvizsgálatban, de sajnálja, hogy a felülvizsgálat nem határidőhöz kötött; felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy legkésőbb 2010 júniusáig kérjék a felülvizsgálat eredményeit, és ezeket mutassák be a Parlamentnek is;

(m) az adatok továbbadásával kapcsolatban üdvözli azt a tényt, hogy ennek lehetősége korlátozott, különösen mivel az adatok továbbadása csak eseti alapon történik, és a vámhatóság feljegyzést vezet minden átadásról;

(n) rámutat, hogy a 2. cikk (2) bekezdése értelmében adatot nem szabad tárolni, viszont a melléklet 12. pontjában megemlíti az 5 és fél éves megőrzési időt; bár ez az 5 és fél év rövidebb, mint az USA-val kötött megállapodásban, nem állapítható meg a megőrzési idő arányossága, mivel az utasnyilvántartási adatok megőrzésének célja nem megfelelően meghatározott;

(o) az adatok érzékenységére vonatkozóan, a vámhatóságok kifejezetten kijelentették, hogy nem kérnek és nincs szükségük olyan érzékenyadatokat, Kanadának vagy az USA-nak, és biztosítottak arról, hogy a vámhatóság tulajdonképpen minden érzékeny adatot kiszűr és törölni fog nyilvántartásából; mindazonáltal az, hogy az EU-ból

származó adatok szűrésével kapcsolatos felelősség az adatok címzettjére, azaz a vámhatóságokra hárul, megfelel az elfogadott adatvédelmi normáknak, így az 1981. január 28-i 108. számú európa tanácsi egyezménynek, illetve az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK sz. irányelvének;

(p) megismétli, hogy a diplomácia jegyzékváltás nem elfogadható mód a PNR-adatokhoz esetlegesen hozzáférő hivatalok és ügynökségek jegyzékének módosítására;

(q) figyelembe véve a Vámszolgálathoz továbbított adatok minőségét, sajnálatosnak tartja, hogy a kért adatok ugyanolyan kategóriába tartoznak, mint a 2007-es Egyesült Államokkal történő megállapodásban szereplő adatok (a 34 adatmezőt 19 kategóriába osztották, azt a benyomást keltve, hogy a továbbított adatok mennyisége jelentősen csökkent, pedig valójában nem ez volt a helyzet); az ilyen széleskörű adatgyűjtés nem indokolt ezért aránytalannak kell tekinteni;

2. felhívja a tagállamokat és e megállapodást jelenleg vizsgáló nemzeti parlamenteket és/vagy az Egyesült Államokkal ilyen megállapodást kötött tagállamokat ((Belgium, Csehország, Hollandia, Spanyolország, Magyarország, Lengyelország), hogy vegyék figyelembe a fenti megjegyzéseket és ajánlásokat;

3. emlékezteti a Tanácsot, hogy a Lisszaboni Szerződés hatályba lépése estén, az Európai Parlament korrekt módon történő bevonása mellett felül kell vizsgálni az összes PNR-megállapodást;

o

o o

4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az ajánlást a Tanácsnak és tájékoztatás céljából a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Ausztrália kormányának és parlamentjének.